

Länna Hembygdsförening

EN TIDSLINJE ÖVER FÖRENINGENS FÖRSTA
90 ÅR

Hembygdsgården Kvarngården

1925

- *Länna Hembygdsförening bildas*

I en tid då hembygdstanken låg i luften träffades hemmansägare Kaleb Andersson, kyrkoherde Carl Silwer, målarmästare Harry Thebom och roslagsskalden Yngve Janson i den sistnämndes kök en sommardag och dryftade bildandet av en hembygdsförening i Länna för första gången. Vid ett möte i Bergshamra skola i september tillsattes en kommitté med ovan nämnda herrar, undantaget Silwer, för att utarbeta förslag till stadgar med mer. Slutligen bildades Länna hembygdsförening den 17 oktober 1925. Ordförande blev Carl Silwer, vice ordförande Kaleb Andersson, sekreterare Yngve Janson, vice sekreterare lärarinnan Elsa Thebom och kassör Harry Thebom.

Kaleb Andersson, Carl Silwer, Elsa Thebom

1928

- *"Lännabygden" ges ut för första gången*

Länna hembygdsförenings tidskrift "Lännabygden" utkom den 1 juli 1928. Den speglade föreningens arbetsprogram med föreläsningar, studiecirklar, bussutflykter till bl.a. Uppsala, Sigtuna och Grisslehamn, visning av exempelvis Selma Lagerlöfs filmatiserade romaner, sommarfester med sång, föredrag och kaffeservering i Penningby park och vinterbasarer i de lokala skolorna.

Mjölmarstugan, Kvarngården

Mjölmarstugan, Kvarngården

1937

- *Länna hembygdsförening köper Kvarngården*

Den 13 februari 1936 väcktes frågan inom föreningen hur man kunde bevara den gamla vattenkvarnen i Bergshamra, vars funktion inte längre behövdes. Så den 14 augusti 1937 får föreningen köpa fastigheten av Bergshamra Såg och Snickeri AB för 3000 kr, den blir med ens hembygdsgård och plats för sommarfesterna. Dock lämnades slutlikvid först 1941, på grund av diverse formaliteter.

Kvarnen, Kvarngården

Kvarnen, Kvarngården

Kvarnen, Kvarngården

Kvarnhjulet, Kvarngården

1941

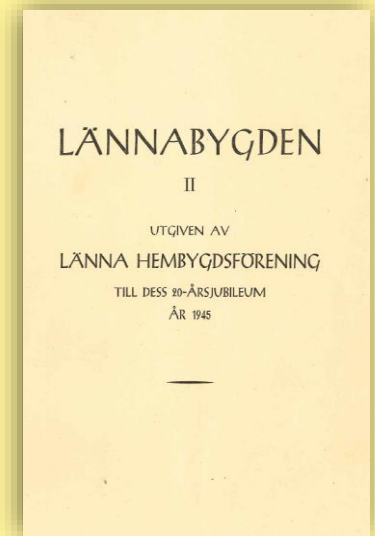
- *Ungdomsaftnar som alternativ till dansbaneeländet*
Tillsammans med de lokala religiösa, ideella och politiska föreningarna anordnar hembygdsföreningen under första halvåret ungdomsaftnar med sång, musik, sketcher, frågesport, folklekar och föredrag om religiösa, etiska och litterära ämnen. Under andra halvåret fortsätter hembygdsföreningen med verksamheten på egen hand en gång i månaden i Bergshamra skola, med god uppslutning och gott uppförande från ungdomarna.

1945

- *"Lännabygden II" ges ut*

Lagom till Länna Hembygdsförenings 20-årsjubileum gavs "Lännabygden II" ut. Den innehöll en prolog samt dikten "Hembyn" skrivna av Yngve Janson, texter kring hur föreningen tog sin början, hur man fortsatt under de första tjugo åren och vad man ville åstadkomma i framtiden, en dikt av Julia Jansson, en text om vikingaleder genom östra Uppland av professor Jöran Sahlgren, en lista på de kyrkoherdar och komministrar som tjänstgjort i Länna från 1439 samt en skildring, tagen ur Länna sockenstämmoprotokoll 1742, av en socknestämma som tog upp hustrumisshandel förekommen av mjölnaren vid Bergshamra kvarn.

1950-talet

- *Midsommarfirande vid Kvarngården*

I och med att folkparken lades ned, drog midsommarfirandet vid Kvarngården igång. Än i dag, en bit in på 2000-talet, besöker tusentals personer Kvarngården varje år för att traditionsenligt dansa kring midsommarstången.

Midsommarstång, Kvarngården

Midsommarafton, Kvarngården

Bergshamraån, Kvarngården

1950-talet

- *Ån sänks*

Bönderna i Riala och Bergshamra beslutade att i slutet av 1950-talet sänka vattennivån i ån, vilket medförde konsekvenser för kvarnfallet och omstrukturering av kvarnområdet till hur det ser ut än idag.

- *Åke Söderman blir ordförande*

Efter femton års medlemskap och arbete inom föreningen, blir Åke Söderman år 1959 ordförande efter prostén Sven Sollén.

Åke Söderman

1971

- *Premiär för Ferlindagen*

Den första Ferlindagen hölls på kyrkvallen vid Länna kyrka. Eftersom poeten Nils Ferlin bodde en period i Penningby, hyllades han under flera år framåt med ett program bestående av sång, musik och diktrecitation.

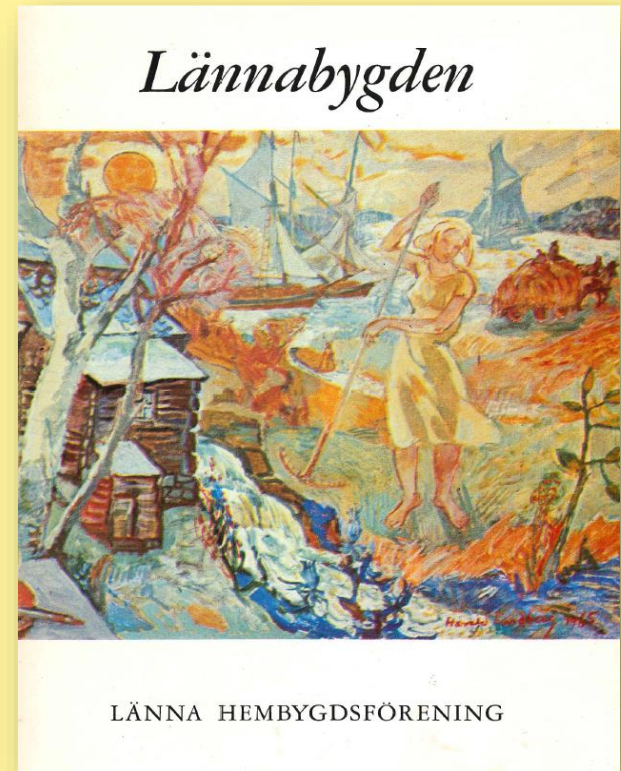

1975

- *Länna hembygdsförening 50 år*

Den 25 maj 1975 firade föreningen 50 år. Lagom till jubileet gavs "Lännabygden III" ut, som hyllade folkskollärare Gustaf Karlssons gärning att forska och vidarebefordra sina kunskaper om Länna sockens historia.

1984

- *Utgrävning av Norrbackakällan*

Några hundra meter norr om Länna kyrka ligger Norrbackakällan, som ryktades vara en trefaldighetskälla. Således tog Länna hembygdsförening 1984 initiativ till att göra en utgrävning, varpå man fann keramikpärlor och konstaterade att man sannolikt offrat vid källan.

- *Kyrkbåten sjösätts*

Den 8 juli 1984 sjösattes den nybyggda kyrkbåten vid Mora varv för att ros på sin jungfrufärd till Länna Kyrka.

Kyrkbåten

1985

- *Lännasmycket utformas*

Till Länna hembygdsförenings 60-års jubileum (på vilket Lennart Jansson jubileumstalade) togs Lännasmycket fram som brosch och hängsmycke. Den första upplagan är vid det här laget slutsåld, men en något mindre variant går att köpa via Länna hembygdsförenings hemsida eller vid större arrangemang. Smycket är i äkta silver och det medföljer en silverkedja, pris 300 kr.

Morastugan

1985

- *Morastugan invigs*
Morastugan, som år 1969 genomgick en byggnadsinventering och klassades som omistlig, rustades efter bidrag från Norrtälje Kommun och invigdes den 8 augusti 1985.

Morastugan

Morastugan

1987

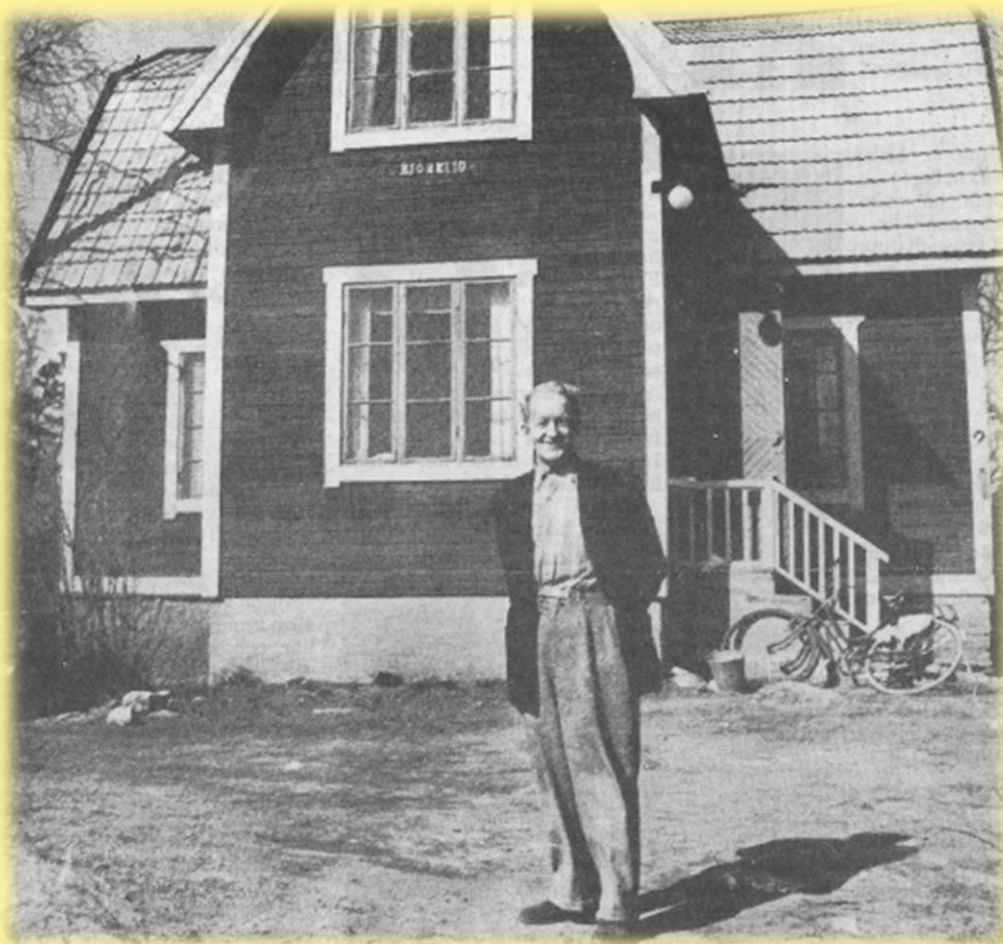

- *Minnessten över Yngve Janson*
Efter flera års insamlande av pengar, restes så minnesstenen över Roslagsskalden Yngve Janson utanför mjölnarstugan vid Kvarngården.

- *Lännabygden ges ut årsvis*
Mellan 1987 och 2007 gavs Länna hembygdsförenings medlemsskrift "Lännabygden" ut varje år.

Yngve Janson

1988

- *Kungligt besök*

Hans majestät kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia besökte Norrtälje Kommun den 29 augusti 1988, varvid Länna hembygdsförenings ordförande Åke Söderman överlämnade Lännasmycket till drottningen på kyrkvallen vid Länna kyrka.

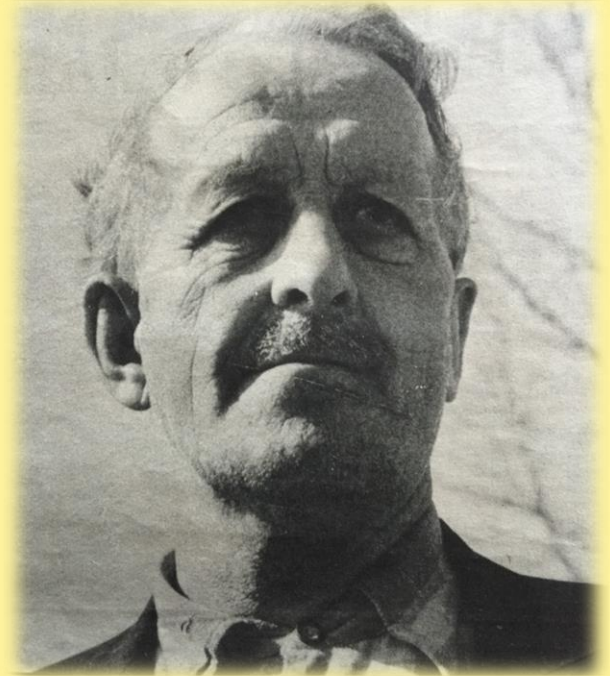
1995

- *Poesi- och visafton*

Yngve Janson hyllades vid en poesi- och visafton vid Kvarngården, där bland andra skådespelarna Marie Göranzon och Jan Malmsjö medverkade.

1997 hyllades hembygdsskalden Yngve Janson återigen med en afton fylld av poesi och tonsättningar, och skådespelaren Jarl Kulle var en av dem som gjorde framträdanden.

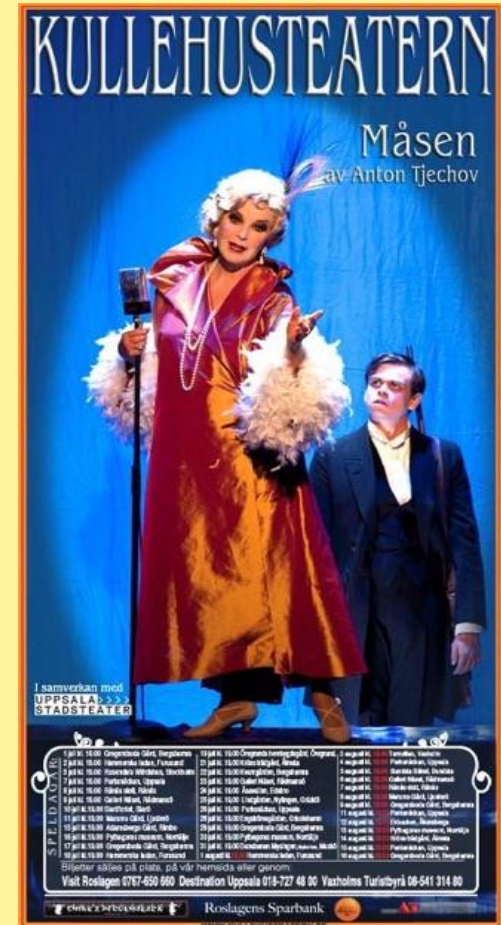

1999

- *Kullehusteatern*

Hanna Kulle och Hilda Lundgren drog igång en ny teater med namn Kullehusteatern och satte upp Strindbergs "Paria" med sig själva i de manliga huvudrollerna. De spelade på Pythagoras i Norrtälje, Albert Engström gården i Grisslehamn och Kvarngården i Bergshamra. Intresset för föreställningarna växte och allt sedan dess turnerar teatersällskapet på ett tiotal spelplatser, varav Kvarngården är en.

2007

- *Konstnårsveckor*

Åtta väletablerade konstnärer från Mölndal, Lomma och Åkersberga avlöste varandra med utställningar på Kvarngården. Kaffeservering kompletterade evenemanget, som sedan har blivit ett stående inslag varje sommar med varierande konstnärer och ett sätt för föreningen att hålla kvarnen öppen varje dag.

Konstnårsveckor, Kvarngården

2008

• *Åke Söderman tar avsked*
Den 20 juli 1985 hyllades Åke Söderman och hans hustru Ann-Marie vid Kvarngården. Åke lämnade vidare ordförandeskapet i Länna hembygdsförening, som han innehaft i nära 50 år. I december 2008 gavs också Åkes minnen ut i boken "Åkes minneskavalkad - 50 år med Länna hembygdsförening".

Renovering, Kvarngården

2008

- *Renoveringar*

Taken på Mjölmarstugan och scenen vid Kvarngården byttes ut, finansierat med hjälp av bidrag från Roslagens sparbank och sponsring av Bergshamra såg. Det dränerades också runt Mjölmarstugan, ny elkabel drogs till midsommarstången och dricksvattenbrunnen blev klar med pump och utomhuskran för t.ex. vandrare längs Roslagsleden.

- *Hemsida*

Tommy Richardson lade upp Länna Hembygdsförenings hemsida. Där finns fakta om föreningens historia, namn på och kontaktuppgifter till styrelsen, stadgar, protokoll och verksamhetsberättelser, program/kalender, reportage, bilder och information om anläggningarna som föreningen sköter om. Det finns också en webbshop där man kan köpa bl.a. Lännasmycket och utgåvor av Lännabygden.

Renovering, Kvarngården

Renovering, Kvarngården

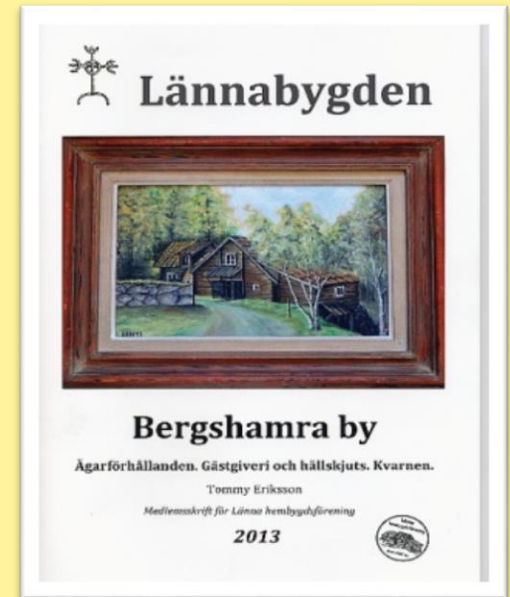
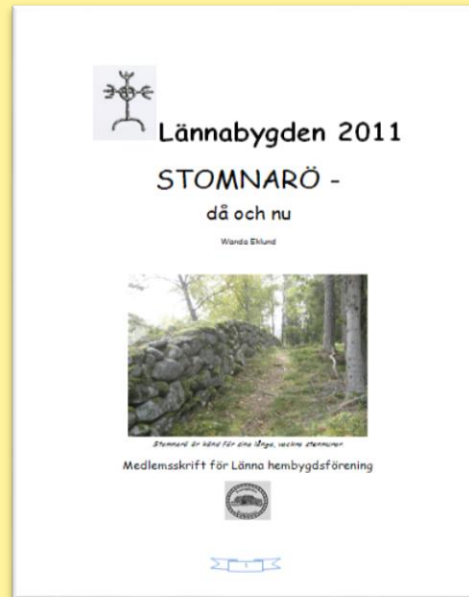
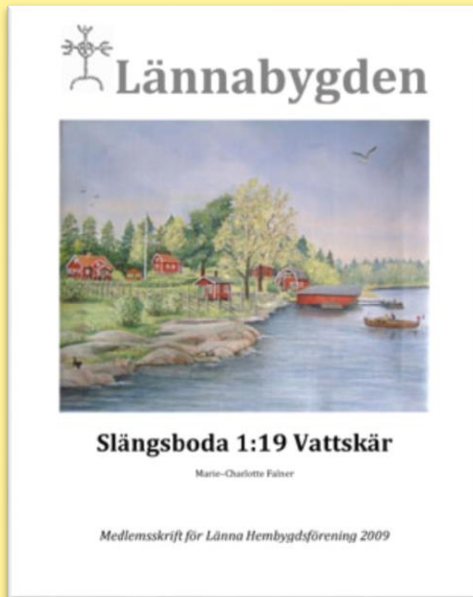
2009

- *Lännabygden ges ut vartannat år*

Från 2009 ges Länna hembygdsförenings skrift "Lännabygden" ut vartannat år, och dessa upplagor går att köpa via föreningens hemsida för 40-60 kr. I "Lännabygden 2009" skrev Marie-Charlotte Falner och berättade om Vattskär i Slängsboda, och människorna där. I 2011 års upplaga berättade Wanda Eklund om Stomnarö. 2013 handlade det om Bergshamra, och skrevs av Tommy Eriksson.

Lännabygden

Renovering, Kvarngården

2011

- *Renovering av kvarnen*

Föreningen vidtog åtgärder för att stabilisera kvarnens fundament, och byte av syll, ruttnade stockar samt uppbyggnad av nedrasad stenfot på östväggen genomfördes.

Renoveringen finansierades av föreningen samt med bidrag på 100 000 kr från Riksantikvarieämbetets projekt "Hus med Historia".

- *Gärdesgård*

Den fina gärdesgården som fungerar som avgränsning mot ån uppfördes på två sidor av kvarnfastigheten.

Gärdesgårdsbygge, Kvarngården

2012

- *Hantverksdag*

Den 18 augusti samlades vid Kvarngården hantverkare från när och fjärran till föreningens första hantverksdag. Besökarna fick se fårskinnsarbeten, smycketillverkning, träskotillverkning, broderi i anslutning till en folkdräktutställning så väl som veterantraktorer, gamla mopeder och bilar. Det visades också gårdsgårdsstängning på gammalt vis, gammalt båtbyggeri och konstsmide.

- *Takbyte på kvarnen*

Med bidrag från Riksantikvarieämbetets projekt "Hus med Historia" byttes taket på kvarnbyggnaden.

Hantverksdag, Kvarngården

Hantverksdag, Kvarngården

2014

- *"Mora och Mörtsunda - två byar i Länna socken i Roslagen" ges ut*

Länna hembygdsförening gav ut boken om Mora och Mörtsunda som en arbetsgrupp bestående av medlemmar i föreningen skrivit. Boken finns att köpa via Länna hembygdsförenings hemsida eller vid större arrangemang, för 180 kr.

- *Vindskydd*

Elever från Rodengymnasiet i Norrtälje byggde ett vindskydd vid Kvarngården, tänkt att nyttjas av vandrare längs Roslagsleden.

2015

- *Länna Hembygdsförening 90 år*

Den 15 augusti 2015 firas Länna hembygdsförening 90 år med hantverksdag, samt jubileumstal av Lennart Jansson, sång, musik och diktrecitation från scenen.

Ja visst ska vi leva uti hundra år!

Kvarngården

Källor

- Kullehusteatern.se (2015-08-12), "Historia", <http://www.kullehusteatern.se/Historia.html>.
- Lännewall, Bibbi, Norling Annika och Bengt, Wallgren, Bibbi (2000), *Så minns vi Gamla tider i Bergshamra och Hästängen minnen, folk och verksamhet under 1900-talet berättat av ett 20-tal Bergshamrabor.*
- Länna Hembygdsförening (1945), *Lännabygden II.*
- Länna Hembygdsförening (1975), *Lännabygden III.*
- Länna hembygdsförening, Verksamhetsberättelse 2007, 2008, 2011, 2012, 2014.
- Länna hembygdsförening, <http://www.lhbf.se>, "Shop" (2015-08-11).
- Norrtälje Stadsarkiv, arkivet för Länna Hembygdsförening.
- Söderman, Åke (2008), *Åkes minneskavalkad.*

Kvarngården

Bilder

- Kullehusteatern.se (2015-09-13), <http://www.kullehusteatern.se>.
- Länna hembygdsförening, <http://www.lhbf.se> (2015-08-11).
- Norling, Bengt.
- Söderman, Åke (2008), *Åkes minneskavalkad*.

Kvarngården

